

9. søndag efter Trinitatis d. 9. august 2020

Salmer:

724: Solen stråler over vang

31: Til himlene rækker din miskundhed, Gud

294: Talsmand, som på jorderige

584: Beder, og I skulle få

367: Vi rækker vore hænder frem

277: Herre, når din time kommer

Prædikentekst: Lukasevangeliet 18,1-8

Jesus fortalte dem en lignelse om, at de altid skulle bede og ikke blive trætte. Han sagde: »I en by var der en dommer, som ikke frygtede Gud og var ligeglad med mennesker. I samme by var der en enke, og hun kom gang på gang til ham og sagde: Hjælp mig til min ret over for min modpart! Længe ville han ikke, men til sidst sagde han til sig selv: Selv om jeg ikke frygter Gud og er ligeglad med mennesker, vil jeg dog hjælpe denne enke til hendes ret, fordi hun volder mig besvær; ellers ender det vel med, at hun kommer og slår mig i ansigtet.« Og Herren sagde: »Hør, hvad den uretfærdige dommer siger! Skulle Gud så ikke skaffe sine udvalgte deres ret, når de råber til ham dag og nat? Lader han dem vente? Jeg siger jer: Han vil skaffe dem ret, og det snart. Men når Menneskesønnen kommer, mon han så vil finde troen på jorden?«

Jeg bryder mig ikke om, at få afsløret slutningen eller for meget af handlingen i en film eller i en bog. Det ødelægger noget af glæden for mig ved at læse bogen eller se filmen. Derfor læser jeg sjældent anmeldelser, men kigger højst lige på, om de får 1 eller 6 stjerner.

Oftentimes så fortæller Jesus historier efter samme princip. Han indleder ofte med at sige, at Guds rige eller Himmeriget ligner. Og så fortæller han en historie, og så kan lytteren efterhånden, som historien skrider frem, finde ud af, hvad den historie fortæller om Guds rige og om Gud. Nogle gange udlægger og forklarer Jesus historien til sidst, men ofte gør han ikke, og disciplene og andre tilhørere bliver nogle gange lidt forvirrede.

Nogle gange gør Jesus det dog anderledes. Som med den fortælling, vi lige har hørt. Jesus, eller måske rettere Lukas, forfatteren til Lukasevangeliets, afslører pointen med fortællingen helt fra begyndelsen. "Jesus fortalte dem en lignelse om, at de altid skulle bede og ikke blive trætte." Så er pointen afsløret. Udlægningen og forklaringen er givet.

Det bliver det dog ikke nødvendigvis en dårligere historie af. Vi kan nu kigge på den og se, om den virkelig handler om det, som Jesus og Lukas mener. Og det er en bemærkelsesværdig historie. En dommer, en plagende enke, nogle løfter om bøn og så en noget speciel slutning.

Først er der dommeren. Han frygtede ikke Gud og var ligeglad med mennesker. Dommeren er ganske enkelt gudløs. Ligeglad med Gud. Ligeglad med, hvad Gud tænker om hans domme. Så hvis han beslutter sig for at hjælpe enken, er det ikke fordi, han søger anerkendelse for sin handling hos Gud. For han er ligeglad med Gud og frygter ham ikke. Han er også ligeglad med mennesker. Hvad Gud tænker om ham, og hvad mennesker tænker om ham, det rører ham ikke.

Det tyder på, at han har været en person med en vis magt. Han er ikke afhængig af, hvad andre mennesker tænker om ham. Deres tanker, hvad enten de er gode eller onde, kan ikke røre ham. Han er uafhængig. Han er ligeglad. Han gør, som det passer ham.

Og så er der enken. Vi ved ikke, hvad hendes problem var, udover at hun var enke og altså havde mistet sin mand. Men hun havde åbenbart en strid med en modpart. Måske noget med nogle penge. Det var ofte svært at være enke uden en mand til at forsørge sig.

Enken beder dommeren om hjælp. Igen og igen. Dommeren afviser hende, for han er ligeglad med mennesker. Men enken er udholdende. Hun giver ikke op. Måske har hendes situation været desperat. Måske havde hun børn at forsørge, så hun har virkelig brug for pengene.

Dommeren ender med at hjælpe hende. Han tænker ved sig selv: "*Selv om jeg ikke frygter Gud og er ligeglad med mennesker, vil jeg dog hjælpe denne enke til hendes ret, fordi hun volder mig besvær; ellers ender det vel med, at hun kommer og slår mig i ansigtet.*" Dommeren er ikke blevet blød eller har fået medlidenhed med enken. Han er faktisk ligeglad med hende. Men han bliver bare træt af hende. Irriteret på hende. Virkelig irriteret på hende. Den irritation, vi også kender, hvis

nogen, lidt for pågående, spørger os om det samme igen og igen. ”*Jamen, så hold dog op og hold dog mund!*”

Og så han forudser en trussel og en farlig situation. Den danske oversættelse taler om, at han frygter, at hun kommer og slår ham i ansigtet. Det ord, som bruges på græsk, hypópiazé, betyder egentlig at få nogen til at gå ned. Det kan være bogstaveligt, som at de bliver slået ned og får et slag i hovedet. Eller at man bliver kørt ned psykisk. Det er nok ikke så sandsynligt, at han virkelig frygter, hun slår ham i ansigtet, selvom hun er ret udholdende og irriterende. Hvis hun gjorde det, ville hun nemlig miste ethvert håb om at få sin sag opfyldt. Dommeren frygter nok snarere, at han selv skal gå ned på det. At han skal blive psykisk nedkørt eller nærmest sindssyg af at lytte til denne målrettede og udholdende kvindes konstante spørgsmål og bøn. Så derfor hjælper han hende til hendes ret. For sin egen skyld.

Det var lignelsen. Det er jo oplagt, når det nu handler om bøn, at tænke, at mennesket er den plagende kvinde, og Gud er dommeren. Men det er da godt nok ikke et passende billede af Gud, lignelsen i så fald giver.

Er Gud uretfærdig? Er Gud ligeglad med mennesker? Hører Gud kun vores bønner, lader han kun retfærdigheden ske fyldest, hvis vi irriterer ham længe nok?

Måske kan vi ind imellem faktisk tænke sådan om Gud. At han virker uretfærdig. At han er ligeglad med os. At han måske i virkeligheden er irriteret på os?

Men det er ikke sådan, Gud har givet sig til kende i Jesus. Jesus var sandhed, retfærdighed og kærlighed. Jesus var alt andet end ligeglad med de mennesker, som kom til ham. Han tog imod dem. Han helbredte dem. Han viste dem en god vej at gå. Han hjalp dem ikke, fordi de var irriterende, men fordi han fik medynk med dem og kærlighed til dem.

Jesus er det klareste billede, vi har på, hvordan Gud er. Derfor giver det heller ikke meget mening, at Jesus skulle fortælle en lignelse om Gud, hvor Gud er helt anderledes, end Jesus selv var.

Nej, Jesus fortæller lignelsen for at sætte det hele lidt i perspektiv og vise nogle kontraster. Som han selv siger det i teksten: ”*Hør, hvad den uretfærdige dommer siger! Skulle Gud så ikke skaffe sine*

udvalgte deres ret, når de råber til ham dag og nat? Lader han dem vente? Jeg siger jer: Han vil skaffe dem ret, og det snart.”

Når den uretfærdige dommer, som er ligeglad med mennesker, giver kvinden, hvad hun beder om, hvor meget mere vil så ikke Gud, vores nådige og retfærdige far, give os, sine børn, hvad vi beder om?

Og hvis en enkes plageri forårsager et svar hos en uretfærdig dommer, hvor meget mere vil så ikke disciplenes bøn og vores bøn blive besvaret af en retfærdig Gud?

Ligesom den uretfærdige dommer, så har Gud også magt nok til at kunne være ligeglad med, hvad andre tænker om ham. Han er almægtig. Højt hævet over alt og alle. Men han er ikke ligeglad. Gud er ikke ligeglad med os! Han ønsker at vide, hvordan vi har det og hvad, vi ønsker.

Derfor skal vi bede. Jesus har selv givet os eksemplet. Han bad selv og gav os både et forbillede for fri bøn og for mere fast bøn, som vi kender det i Fadervor. Og med denne lignelse opfordrer han os til at være udholdende i bønnen. At bede om det vi ønsker igen og igen.

Det var også det, som vi fik at vide fra starten. At lignelsen for det første handler om, at vi skal bede og aldrig blive trætte. At vi skal være udholdende i bøn. Og så viser lignelsen os for det andet også, at hvis en uretfærdig dommer hører bøn, hvor meget mere gør en kærlig og retfærdig Gud, vores himmelske far, så ikke? Den Gud, vi igen og igen beder til er vores kærlige far i himlen. Det giver os mod til at være udholdende.

Og så er der en tredje ting, som lignelsen vil lære os om bøn. Nemlig formålet med at bede. Det er i første omgang, at vi får det vi beder om. Jesus opfordrer os til at bede om, hvad vi ønsker, og ind imellem bliver det opfyldt. Vi skal ikke kun bede, fordi det kan have en positiv terapeutisk effekt at henvende sig til noget større end os selv. Nej, vi skal også bede, fordi Gud faktisk hører vores bøn. Altid! Og indimellem giver han os det, vi beder ham om.

Men der er også er større formål med at be til Gud.

Det bliver antydnet med lignelsens sidste vers:

”Men når Menneskesønnen kommer, mon han så vil finde troen på jorden?”

I kapitlet forinden har Jesus talt om Menneskesønnens dag. Den dag, hvor Jesus kommer igen. Han har stillet disciplene i udsigt, at der vil komme hårde dage, hvor de vil se frem til Menneskesønnens dag. For der vil komme modstand. Disciplene vil møde uretfærdigheden, og de vil have lyst til at råbe til Gud om at skaffe dem ret. Igen og igen.

Derfor fortæller Jesus denne lignelse. Som en opmuntring til disciplene. Ja, der vil komme hårde dage. Ja, I vil længes efter, at jeg kommer igen. Ja, I vil råbe til mig i bøn og bede om udfrielse og retfærdighed. Men jeg vil også høre jer, og skaffe retfærdighed. Gud svigter ikke sine udvalgte. Han skaffer dem ret. Og han vil snart sende sin søn igen.

Det dybere mål med bøn er derfor, at vi bliver bevaret i troen, indtil Jesus kommer igen. En af måderne at holde troen i live er netop at be' til Gud. Når vi stopper med at råbe til Gud, når vi stopper med at forvente hjælp fra ham, når vi stopper med at stole på, at han har magt til at gribe ind, så kan det være et tegn på, at troen på Gud får mindre og mindre plads i os.

Derfor opfordrer Jesus os gang på gang til at bede til Gud. Ikke fordi vi altid får det, vi be'r om. Men fordi bønnen gør noget ved os. Den skaber afhængighed af Gud i os. Den styrker troen i os. Den styrker tilliden til at Gud findes, at han vil os det godt og har gode planer for vores liv.

Så lad os være påtrængende og udholdende i bøn som enken. Lad os igen og igen be' til Gud om det, vi længes efter. Det gør noget ved Gud, og det gør noget ved os.